

ת"פ 18779/12/15 - מדינת ישראל נגד תמיר דהן

בית משפט השלום בירושלים

ת"פ 18779-12-15 מדינת ישראל נ' דהן (אחר/נוסף)

בפני
בעניין: כבוד השופט ירון מינטקביץ
מדינת ישראל ע"י עו"ד חיים קולבקר

המאשימה

נגד

תמיר דהן ע"י עו"ד שי נודל

הנאשמים

גזר דין

רקע

הנאשם הורשע על פי הודאתו בעבירות של גידול סמים, החזקת כלים להכנת סם והכשלת שוטר. הודאת הנאשם באה במסגרת הסדר דיוני, אשר כלל תיקונים בכתב האישום, ללא הסכמה לעניין העונש. ואלו עובדות כתב האישום המתוקן בו הודה הנאשם:

בחודש יוני 2015 שכר הנאשם בית מגורים במושב בקוע.

בחודשים שלפני דצמבר 2015 רכש הנאשם זרעי קנביס וציוד המשמש לגידול, ובכלל זה עציצים, מתקני אוורור, תאורה יעודית, מדי חום, חומרי דישון, כלי השקיה ועוד. הנאשם התקין את הציוד האמור באחד מחדרי הבית וגידל שם צמחי קנביס. ביום 6.12.15 הגיע משקל הצמחים אותם גידל הנאשם לכ- 2.7 ק"ג.

כמו כן החזיק הנאשם בבית משקל וכלי עישון ("באנגים").

ביום 6.12.15 הגיע כח משטרה לביתו של הנאשם לבצע חיפוש. השוטרים דפקו על הדלת והורו לנאשם לפתוח, אך הנאשם התעלם מהוראות השוטרים והשליך מחלון הבית חלק מהסמים שהיו ברשותו, על מנת שלא ימצא על ידי השוטרים.

עמדות הצדדים

ב"כ המאשימה טען כי מתחם העונש ההולם את עבירת הגידול הוא מאסר בפועל, לתקופה שבין ששה חודשים לשנתיים, וביקש להשית על הנאשם עונש של 15 חודשי מאסר. בהמשך טיעונו ביקש לתקן את דבריו ולקבוע מתחם עונש שבין 15 חודשי מאסר ועד 30. בטיעונו התייחס לחומרתן של עבירות הסמים ונזקיהן. ולא שמעתי הסבר מספק מהמאשימה לשינוי המתחמים להם עתרה ולא למיקומו של הנאשם בתוך המתחם.

ב"כ הנאשם ביקש לבטל את הרשעת הנאשם ולהטיל עליו של"צ בלבד. בטיעונו הרחיב ביחס לנסיבותיו האישיות של

הנאשם, אליהן אתייחס בהמשך, ולכך שלאחרונה קיבל הנאשם אישור להשתמש בקנביס רפואי. עוד התייחס לפגיעה שעלולה להגרם לנאשם בשל הרשעתו ולשיקולי שיקומו.

מתחם העונש ההולם

חומרתן של עבירות הסמים בכלל ועבירת גידול סמים בפרט, ידועה וברורה, וכך גם הנזקים הנגרמים כתוצאה מהן. חובתו של בית המשפט היא לתת ידו למאבק בנגע הסמים - ובית המשפט ימלא חובתו בדרך של השתתפות עונשים מרתיעים, אשר יבטאו בצורה מוחשית וברורה את הפסול בעבירות אלו והנזקים הנגרמים מהם לצרכני הסם ולחברה כולה.

מצאתי חומרה ניכרת בנסיבותיו של מקרה זה: הנאשם שכר דירה וייעד בה חדר מיוחד אשר שימש אותו כמקום לגידול הסם (בדרך המכונה "מעבדה"). גידול הסם כלל השקעת מאמץ ומשאבים מצדו של הנאשם, אשר רכש ציוד רב וחומרים ופעל באופן מתוכנן ותוך הפגנת ידע. כמו כן הנאשם גידל כמות סם נכבדה - למעלה משניים וחצי קילוגרם מריחואנה.

חומרת מעשיו של הנאשם אינה מתבטאת רק בכמות הסם הנכבדה אותה גידל, אלא בעיקר בפוטנציאל לגידול כמויות ניכרות של סמים. פוטנציאל זה נלמד מהאופי המאורגן וה"תעשייתי" של הגידול, מהמשאבים הרבים אותם השקיע הנאשם ומן הידע המקצועי הנדרש לשם כך, כפי שפרטתי למעלה. כמו כן הדברים אמורים בשים לב לכך שהנאשם החל לגדל את הסמים כחצי שנה לפני מעצרו, וככל שהיה חולף זמן, יש להניח כי היה עולה בידו לגדל כמויות גדולות יותר.

לפני שירות המבחן טען הנאשם, כי גידל את הסמים לצורך שימוש העצמי בלבד - אך לאור ההשקעה הניכרת הכרוכה בגידול הסם וכמות הסם הנכבדה אותה גידל, כמו גם מיתר הנסיבות האופפות את המקרה, התקשיתי מאוד לקבל אפשרות זו.

ר' למשל בהקשר זה רע"פ 4512/15, אברהם הרוש נ' מדינת ישראל, שם נפסק (פסקה 8 להחלטה):

"אוסף, למעלה מן הצורך, כי גם לגופו של עניין אין בידי לקבל את טענותיו של המבקש. המבקש טוען, כאמור, כי כמות שתילי הסם שנתפסו בבית היא אשר שימשה בסיס מכריע להחמרת עונשו, להבדיל ממשקלם הנמוך (יחסית) של הסמים שנתפסו. אין בידי לקבל טענתו זו של המבקש. מגזר דינו של בית משפט השלום עולה במפורש, כי חומרת מעשיו נקבעה על בסיס כלל נסיבות המקרה, ולא, כפי שטוען המבקש, על בסיס כמות שתילי הסם שנמצאו בבית. בית משפט השלום קבע, כי:

"בענייננו מדובר במי ששכר לצורך גידול הסם המסוכן בית מיוחד אשר יתאים לצרכיו אלה ובמרתף הבית אשר יועד להיות מעבדה לגידול סמים, אכן הקים מעבדה לצורך כך, מתוכננת ומאובזרת כראוי.

[המבקש] השקיע לא מעט מאמצים בתכנון המעבדה, ברכישת חומרים ומתקנים ובהקמתה.

כל כולו של מרתף הבית יועד לגידול הסמים באופן המיטבי לעשות כן. במקום נמצאה כמות גדולה של שתילי צמח קנבוס - 378 שתילים. אם כמות הסם המצויינת בכתב האישום אינה גדולה באופן יחסי, הרי זה משום שהמעבדה נמצאה זמן קצר לאחר הקמתה וכאשר השתילים

עוד היו בגדר נבטים, כמופיע אף בצילומים שתעדו את המעבדה בעת החיפוש.

על כן, אין ללמוד ממשקל הסם המצויין בכתב האישום על נסיבות האירוע ועל חומרתו, אלא שיש ללמוד על כך ממכלול הנסיבות האופפות אותו וכמתואר לעיל. (ההדגשות שלי - א.ש.).

בית המשפט המחוזי אימץ מסקנה זו, בקובעו כי:

"אנו רואים עין בעין עם [בית משפט השלום] [...] [כי] אין למשקל הקנבוס משמעות מעבר למה שייחס לה [בית משפט השלום] לאור פוטנציאל הנזק שהיה אמור להיגרם אילו נתפסה המעבדה זמן לא רב לאחר שנתפסה בפועל, דהיינו כחודשיים לאחר הקמתה".

ניתן לקבוע, אפוא, כי עונשו של המבקש נגזר, בסופו של יום, על בסיס כלל נסיבות המקרה, ובכללן, אופן הקמת המעבדה; אבזורה של המעבדה; שטחה מתוך שטח המרתף; היקף הייצור; כמות השתילים ומשקל הסם. נסיבות אלו נשקלו לצורך קביעת עונשו של המבקש, ובדין נעשה כן על-ידי הערכאות הקודמות."

בעפ"ג 39588-03-14, דגן נ' מדינת ישראל, אושר גזר דין של עשרה חודשי מאסר בפועל, בגין גידול קנביס בנסיבות דומות. ונקבע:

"העבירה שמדובר בה היא עבירה קשה וחמורה. צודקת התביעה כאשר היא מפנה אותנו לעונש המקסימלי שהציב המחוקק לצידה. הנסיבות המתוארות בכתב האישום שבעובדותיו הודה, כאמור, המערער מציירות תמונה של גידול מקצועי תוך שימוש בעזרים רבים שמן הסתם גוררים גם השקעה כספית. אין מדובר בהרפתקה של מה בכך. נציין עוד כי בכתב האישום נאמר שמדובר במשך כחצי שנה שקדמה לתאריך תפיסת הסם. הסם היה מפוזר במקומות שונים בדירה. התמונה הכוללת היא כאמור של גידול מקצועי ולא חובבני. למעשה המערער אינו כופר בכך.

על רקע זה תובן אמירתנו, כי אפילו היינו מקבלים שהמערער סובל מבעיות רפואיות שונות וכי השתמש בשל כך בסמים, לא היה בכך לשנות את מסקנתנו. המערער איננו יכול לעשות דין לעצמו, להחזיק מעבדה לגידול סם ולגדל סמים בהיקף של קרוב ל- 3 קילו, כל זאת על דעת עצמו וכדי לשרת את מטרותיו. אם סבור המערער כי הוא זכאי להשתמש בסם בשל מחלותיו, יתכבד ויפנה להליך הקבוע בחוק בנושא זה ויקבל אישור לקניית הסם."

וכן ראו עפ"ג 31126-05-14, מדינת ישראל נ' חריט, שם נפסק:

"שקלנו את טיעוני הצדדים ודעתנו היא כי ערעור זה בדין יסודו. לצערנו, בשבתנו כערכאת ערעור העוסקת בשמיעת ערעורים פליליים אנו נתקלים יותר ויותר בתופעה של מעבדות סם מהן גדולות יותר, מהן גדולות פחות ונראה שהתופעה הפכה להיות נפוצה ונפוצה. נפוצה - משום שפוטנציאל הסם שעלול להתגלגל לשוק הסמים באמצעות גידול סם במעבדות מסוג זה שהחזיק המשיב, הוא גדול במיוחד ויש לתת את הדעת על כך.

הזדמן לנו לומר רק לאחרונה (בשבוע האחרון) בנסיבות דומות, כי: "בהינתן המציאות הנוכחית שבה בגידול הסמים הפך להיות למכת מדינה, יש להילחם בו בחומרה כאשר הביטוי לכך יהיה בהעלאת רף הענישה. המגדלים והמפיצים מצויים באותו מקום עצמו מבחינה ערכית ומעשית גם יחד". אין לנו אלא

לאמץ את הדברים ולחזור עליהם.

אנו סבורים כי שגה בית משפט קמא כאשר סבר כי מתחם הענישה בתיק מסוג זה תחילתו במאסר מותנה שלצדו של"צ ועד שנת מאסר בפועל. מתחם הענישה בעבירה של גידול סם מתחיל מעונש מאסר בפועל ולשיטתנו הרף העליון הוא תלוי נסיבות, במקרה הנוכחי הרף העליון צריך לעמוד לפחות על 18 חודשי מאסר ואף זאת תוך התחשבות בכמויות שמדובר בהן."

ראו לעניין המתחם גם רע"פ 1787/15, אדי עמר נ' מדינת ישראל, רע"פ 6987/13 אברמוב נ' מדינת ישראל (21.10.13) וכן עפ"ג 27828-12-15, סגל נ' מדינת ישראל, והפסיקה הרבה המצוטטת בו.

עיינתי בפסיקה הרבה שהוגשה על ידי ב"כ הנאשמים, בה נקבעו עונשים קלים מכך. לא ראיתי כי יש בפסיקה זו כדי לשנות ממסקנתי ביחס למתחם העונש ההולם (מה גם שרוב הפסיקה הוא של בתי משפט השלום, ומיעוטה בלבד הוא של בתי משפט מחוזיים, ולא ראיתי כי יש בה לשקף את הזרם המרכזי בפסיקה).

לצד עבירות הגידול יוחסה לנאשם גם עבירה של הכשלת שוטר, בשל השלכת הסמים כאשר הגיעו השוטרים לבצע חיפוש - וגם עניין זה יקבל את ביטויו בקביעת המתחם.

לאור זאת, מתחם העונש ההולם את מעשי הנאשמים נע בין ששה חודשי מאסר בפועל, לריצוי ממש ועד עשרים חודשי מאסר בפועל, וכן עונשים נלווים.

נסיבות אשר אינן קשורות בעבירה

הנאשם יליד 1992. מתסקירי שירות המבחן עולה כי היה לו קשר עם שירות המבחן בקשר לארוע אלימות כלפי בת זוגו, אך משהמאשימה לא הציגה ראיות לענין זה, אצא מהנחה כי אין לחובתו כל הרשעות קודמות.

לאחר הרשעתו של הנאשם, הוא הופנה לשירות המבחן והתקבלו מספר תסקירים בעניינו. מהתסקירים ומחומר שהוגש עולה, כי הנאשם סובל מתסמונת טורט ומהפרעות קשב וריכוז, בגין נקבעה לו נכות בשיעור 20%.

הנאשם היה תחת פיקוח שירות המבחן משך כשנה, מאז הרשעתו. בתקופה זו שולב בהליך טיפולי. שירות המבחן עקב אחר התקדמותו של הנאשם והתרשם, כי גילה אחריות רבה ביחס למפגשים הקבוצתיים, אך עדיין הוא "נמצא בשלב ראשוני" בטיפול ו"בוחר באופן ראשוני דפוסי חשיבה והתנהגות בעייתיים".

שירות המבחן התרשם, כי אמנם הנאשם מבין את האיסור החוקי על מעשיו, אך אינו מודע לפסול שבהם ולנזקים והסכנות הכרוכים בעבירות אותן עבר.

מבחינת הערכת פוטנציאל הסיכון לביצוע עבירות נוספות, ציין שירות המבחן את מבנה אישיותו של הנאשם ונטייתו ההתמכרותית וכן קשרים עברייניים וקושי שלו בהתמודדות עם נקודות הכשל שבאישיותו ומצבי דחק שונים.

מנגד שירות המבחן ציין, כי הנאשם שיתף פעולה עם הליך השיקום וכי הוא שומר על תפקוד תעסוקתי.

להערכת שירות המבחן, התכנית בה משולב כיום הנאשם "תואמת את רמת הסיכון שלו" ועל כן המלצת השירות היא להטיל עליו צו מבחן למשך שנה לצורך המשך הטיפול ובחינת שילובו במסגרת הכוונה תעסוקתית. שירות המבחן סבר,

כי השתת מאסר בפועל עלולה לגרום לנסיגה בתפקודו של הנאשם ועל כן המליץ להטיל עליו של"צ ומאסר על תנאי.

המנעות מהרשעה

ב"כ הנאשם ביקש לבטל את הרשעת הנאשם. לא ראיתי לכך כל אחיזה בנסיבות המקרה:

ראשית אומר, כי מלבד אמירות כלליות, לא שמעתי כל טענה בדבר נזק מיוחד העלול להגרם לנאשם כתוצאה מהרשעתו, החורג מהנזק אשר נגרם לכל נאשם.

מעבר לכך, העבירות בהן הורשע הנאשם הן עבירות חמורות, אשר נעברו לאורך תקופה של מספר חודשים, תוך תכנון מוקדם, ויש להשית בגינן עונש הולם. לפיכך לא ראיתי כי בנסיבותיו של המקרה יש מקום לחרוג מהכלל כי דינו של מי שעבר עבירה להיות מורשע בה.

דין והכרעה

לזכות הנאשם זקפתי את הודאתו, גילו הצעיר והעדר הרשעות קודמות. כמו כן הבאתי בחשבון את שיתוף הפעולה של הנאשם עם שירות המבחן בהליך שיקומי ואת מצבו הרפואי כפי שפורט למעלה.

כל אלה מצדיקים השתת עונש הנמצא בצידו הנמוך של המתחם אותו קבעתי, קרי מספר חודשי מאסר בפועל, לריצוי ממש.

המלצת שירות המבחן, להמנע מלהשית על הנאשם עונש מאסר ולהטיל עליו של"צ בלבד, חורגת ממתחם העונש ההולם, אך חריגה זו אפשרית רק משיקולי שיקום, ולא מצאתי לכך אחיזה בתסקירי שירות המבחן. מהתסקירים עולה, כי לאחר שנה של הליך שיקומי, הנאשם נמצא רק בשלבים ראשוניים של שינוי דרכיו, ועדיין לא הבין את הפסול שבמעשים או את הסכנות והנזקים הכרוכים בהם. בנסיבות אלו אין מנוס מלהשית על הנאשם עונש בגדרי המתחם, גם אם בצידו הנמוך.

לפיכך גוזר על הנאשם את העונשים הבאים:

- א. שבעה חודשי מאסר בפועל. תחילת ריצוי העונש ביום 21.5.17.
- ב. חמישה חודשי מאסר, אותו לא ירצה אלא אם יעבור עבירת סמים שהיא פשע תוך שלוש שנים מיום שחרורו מהמאסר.
- ג. הסמים והציוד ששימש לגידולם יושמדו.

הנאשם יתאם כניסתו למאסר עם ענף אבחון ומיון של שירות בתי הסוהר בטלפונים 08-9787336 או 08-9787377. ככל שלא יקבל הנאשם הנחיה אחרת, עליו להתייצב עד השעה 9:00 במתקן המעצר בבית סוהר ניצן ברמלה, עם תעודה מזהה והעתק גזר הדין.

זכות ערעור לבית המשפט המחוזי בירושלים תוך 45 יום.

ניתן היום, ח' ניסן תשע"ז, 04 אפריל 2017, במעמד הצדדים.